

Proposition angående verksamhetsplan 04/05

Dnr: 0512-4/0304

Inledning

Sveriges Förenade Studentkårer (SFS) är en frivillig partipolitiskt och religiöst obunden nationell sammanslutning av studentkårer vid Sveriges högskolor och universitet.

SFS verksamhetsplan för 2004/2005 fastslogs vid fullmäktige i Luleå den 23-26 april 2004.

Disposition

Verksamhetsplanen är indelad i två huvuddelar: *Påverkansarbete* och *Internt arbete*. Kapitlet påverkansarbete är i sin tur indelat i *Fokusfrågor* och *Grundbevakning* och kapitlet Internt arbete är indelat i *Organisationsutveckling* och *Kårstöd*.

Påverkansarbete

Fokusfrågor

Inledning

En fokusfråga är ett politiskt sakområde som SFS prioriterar under verksamhetsåret. SFS förväntas driva dessa frågor mycket intensivt, fokuserat och målmedvetet under hela året, såväl gentemot medier som gentemot utbildningspolitiska aktörer. Fokusfrågan inleds med SFS grundsyn, följt av en avgränsande problembeskrivning samt politiska krav från SFS.

Studenters ekonomi och trygghet

SFS grundsyn:

SFS är av åsikten att all sysselsättning som gynnar samhället, på lång eller kort sikt, ska ge rätt till socialförsäkringsförmåner. Denna grundtanke har vi valt att kalla Kompetenslinjen. Om man intar detta vida perspektiv blir det naturligt att även ge studenter rätt till socialförsäkringsförmåner eftersom studier spelar en central roll för samhällets långsiktiga välfärdsutveckling.

Frågan om hur studenter ska få tillgång till social trygghet måste kopplas till en lång rad samhällsmål, såsom; livslångt lärande, breddad rekrytering, minskad ohälsa, ökat barnafödande och tillväxt.

Studier är en för såväl samhälle som individ, en viktig och värdefull sysselsättning. Studier ska jämföras med förvärvsarbete och ge tillgång till de sociala trygghetssystemen. De sociala och

ekonomiska villkoren ska uppmuntra den enskilde att studera och skapa förutsättningar för breddad rekrytering och livslångt lärande.

Studiemedlet ska täcka de kostnader som studenten har. Vad gäller grundutbildningen ska staten och individen ska dela lika på det ekonomiska ansvaret för studiefinansieringen. Återbetalningsreglerna ska vara förutsägbara och rimliga.

Studenterna ska omfattas av arbetsskade- och olycksfallsförsäkringar och åtnjuta samma skydd som arbetstagare i Sverige. Alla studenter har rätt till en förebyggande studenthälsovård.

En trygg situation, utan ekonomisk stress är en förutsättning för framgångsrika studier.

Problembeskrivning:

Idag står många studenter utan social grundtrygghet. Det är ett problem för individen och för samhället. Individen riskerar att inte få det stöd som andra människor i samhället kan förlita sig på. Det kan avskräcka människor att ta steget in i högskolan och det kan tvinga studenter att avbryta sina studier. Socialförsäkringssystemen är inte anpassade efter att människor studerar.

Studiemedelssystemet är inte anpassat efter mål om breddad rekrytering och livslångt lärande. Studenter har svårt att få studiemedel eller utbildningsbidrag att räcka till basbehoven, där bostadskostnaderna utgör en betydande kostnad. Återbetalningsreglerna motverkar en breddad rekrytering och straffar de som läser sent i livet, på långa utbildningar som ger jämförelsevis lågt betalda jobb.

Studenter får dessutom inte ta del av socialförsäkringssystemen på samma villkor som andra samhällsmedborgare. Studenter blir ständigt diskriminerade när det gäller sjukpenninggrundande inkomst (SGI), föräldrapenning, försörjningsstöd, A-kassa, bostadsbidrag, föräldraledighet och så vidare. Denna diskriminering drabbar oftast kvinnor hårdare än män och medverkar till den sociala snedrekrytering till högskolan. I förlängningen omöjliggörs livslångt lärande.

Studenter med barn är en studiesocialt och ekonomiskt utsatt grupp på grund av att föräldraförsäkringen inte är anpassad efter studenter och att studenter med barn har höga fasta kostnader.

Studenter har samma behov av hälso- och sjukvård som andra grupper i samhället men eftersom studenternas ekonomi är så tätt förknippad med studieprestationen är det av stor vikt att arbeta inom högskolan med förebyggande åtgärder och att det finns möjlighet till rehabilitering för studenter.

SFS kräver:

- att studenter får en social och ekonomisk grundtrygghet.
- att totalbeloppet i studiemedelssystemet höjs
- att sysselsättningen studier jämställs med sysselsättningen förvärvsarbete så att det ger rätt till socialförsäkringarna
- att förutsättningar för att kombinera studier med föräldraskap.

- att arbetslinjen kompletteras med kompetenslinjen

Forskarutbildningsfrågor

SFS grundsyn:

Forskarutbildningens mål är att den forskarstuderande lär sig att självständigt bedriva forskning. Forskarutbildningen förbereder för arbete såväl inom akademien som i övriga delar av samhället. Utbildningen vidareutvecklar förmågan till självständigt, kritiskt och kreativt tänkande och ger samtidigt såväl breda som fördjupade kunskaper inom det valda ämnesområdet. Inom forskarutbildningen utvecklar den forskarstuderande sin förmåga att kommunicera och förmedla forskningsresultat och kunskap som denne tillgodogjort sig eller utvecklat. Alla ska ha rätt att antas till, genomföra och slutföra forskarstudier. Breddad rekrytering, jämställdhet och jämlikhet är förutsättningar för rättvisa och kvalitet inom forskarutbildningen.

Problembeskrivning:

För att kunna utvecklas som forskare behövs det en god och kreativ forskningsmiljö. Förutsättningar för detta är bland annat möjligheten att dagligen kunna diskutera och ventilera sitt arbete med andra, möjligheter att ha seminarium och att det finns mer än en kompetent handledare inom ämnesområdet. Det är aldrig lämpligt att en doktorand handleds av en annan doktorand, vilket tyvärr förekommer. Rätten att kunna byta handledare skall kunna nyttjas av alla.

En stor fråga som åter aktualiserats i och med Bologna-processen är forskarutbildningens längd. Forskarutbildningsutredningen förespråkar en treårig utbildning, vilket i dagsläget medför många problem. Det är oerhört svårt att förkorta utbildningens längd utan att sänka forskarutbildningens och avhandlingarnas kvalitet. En ökad tidspress skapar en arbetssituation där bland annat den forskarstuderande riskerar att hamna i en än värre beroendeställning gentemot handledaren, vilket riskerar att minska eller eliminera den forskarstuderandes egna inflytande över avhandlingen. De projekt som genomförs inom forskarutbildningen innefattande exempelvis fältstudier eller experimentella försök riskerar att bli svår genomförda. En treårig forskarutbildning sänker inte bara kvaliteten utan leder även till en sämre arbetsmiljö för den forskarstuderande genom bland annat ökad stress.

Den sociala snedrekryteringen till forskarutbildningen är ett stort problem. Den stereotypa bilden av doktoranden som en person som gör allt för att forska bidrar till att bevara dåliga förhållanden och snedrekrytering. En del forskarstuderande har före den formella antagningen bedrivit forskarstudier, och brukar då kallas för skuggdoktorander. Detta underminerar rättsäkerheten och är enligt lag förbjudet. All forskarstuderande måste vara formellt antagna till forskarutbildning vid ett lärosäte som har rätt att anta och examinera forskarstuderande.

Många forskarstuderande är idag endast finansierade av stipendier under hela sin forskarutbildning. Stipendierna ger inte tillgång till de sociala trygghetssystemen, vilket leder till en otrygg situation för den forskarstuderande. Vid sjukdom, föräldraledighet etc. är den forskarstuderande helt beroende av stipendiedonatorns goda vilja. Efter forskarutbildningen har den forskarstuderande inte möjlighet till exempelvis a-kassa om den inte arbetat före studierna. Det räcker inte att lärosäten tecknar exempelvis olycksfallsförsäkringar för dessa forskarstuderande.

Forskare har stort inflytande och makt över samhällsutvecklingen. De är inte, men bör vara ledande i arbetet med att förändra samhällsstrukturerna, för ett mer jämställt samhälle.

SFS kräver:

- att nationella minimikrav på god forskningsmiljö upprättas.
- att forskarutbildningens längd fortsättningsvis blir 4 år.
- att alla utlysningar av platser till forskarutbildningen sker genom annonsering eller likvärdigt förfarande.
- att alla som bedriver forskarutbildning är antagna och anställda
- att stipendier avskaffas som enda finansieringskälla för forskarstudier
- att genusperspektiv genomsyrar all forskarutbildning

Finansiering och resurstilldelning

SFS grundsyn:

Svensk högskoleutbildning ska vara tillgänglig för alla och vara finansierad av staten och kostnadsfri för studenterna. Det innebär att studenterna inte ska betala några avgifter varken för undervisning eller obligatoriska moment. Den högre utbildningen får aldrig betraktas som en handelsvara.

Resurstilldelningssystemet ska uppmuntra till en ständig strävan efter höjd utbildningskvalitet och möjliggöra för högskolan att finna egna vägar att nå det målet. För SFS är utbildningskvalitet bland annat mötet mellan lärare och studenter, tillgång till bra bibliotek och undervisningsformer som skapar förutsättningar och miljöer för reflektion och kritiskt tänkande. Utbildningskvalitet utgår från studentens syn på vad som ger kvalitet i utbildningen. SFS vill se ett resurstilldelningssystem som premierar lärosäten som utvecklar arbetet med frågor som breddad rekrytering, mångfald, kritiskt tänkande, jämlikhet, jämställdhet, studentinflytande, pedagogisk förnyelse och examinationsformer. Resurstilldelningssystemet ska göra det möjligt för högskolorna att profilera sig.

Problembeskrivning:

Regeringen har övergivit den ideologiska grundprincipen att högre utbildning är en social rättighet och inte något som kan avgiftsbeläggas. Första steget i denna riktning är regeringens införande av studieavgifter för studenter utanför EES. SFS vänder sig mot denna utveckling mycket starkt.

I Högskoleverkets rapport Studentspegeln 2002 framgår bland andra brister i utbildningens kvalitet att studenter inte i nämnvärd utsträckning anser att utbildningen har lett till ökad förståelse för människor med annan bakgrund eller teorier om sociala och kulturella skillnader mellan könen. En fortsatt urholkning av högskolans finansiering hotar allvarligt kvalitén i utbildningen och medför att

målen med högre utbildning inte kan nås. Resurstilldelningssystemet och beräkningsgrunderna för ersättningsnivåerna har inte en förankring i vad utbildningarna kostar och andra krav som ställs på högskolan. Exempelvis märks detta genom att ingen särskild ersättning utgår till den högskola som anordnar praktik på utbildningen, och därmed saknas incitament för att hålla en hög kvalitet på praktiken och utveckla inslagen av praktik i den högre utbildningen.

Dagens resurstilldelningssystem för grundutbildning skapar behov av studentgenomströmning och likriktar lärosätena eftersom ersättningen till högskolorna beräknas per student, så kallad per capitaersättning.

Incitament för kvalitetsutveckling av utbildningen saknas, både för grundutbildningen och forskarutbildningen.

Alla utbildningar är uppdelade på fjorton utbildningsområden och per capitaersättningarnas storlek varierar mellan de olika utbildningsområdena vilket resulterar i att högskolan får svårt att inte ha utbildningar som ger höga ersättningar, eftersom de får omfördela resurser inom och mellan utbildningsområden om de vill.

SFS kräver:

- Att alla studenters rätt till avgiftsfri utbildning skrivs in i högskolelagen
- Att resurstilldelningssystemet ska vara kopplat till lärosätens arbete med breddad rekrytering, mångfald, kritiskt tänkande, jämlikhet, jämställdhet, studentinflytande och utvecklandet av pedagogik och examinationsformer.
- Att resurstilldelningssystemets ersättningsnivåer ska baseras på lärosätets faktiska behov.
- Att resurstilldelningssystemet ska uppmuntra samverkan mellan och profilering av lärosäten.
- Att lärosäten tilldelas ökade resurser för att kunna bedriva praktik med hög kvalitet samt att resurstilldelningssystemet tar hänsyn till praktik i utbildningen.

Tillträdesfrågor

SFS grundsyn:

Den svenska högskolan ska vara öppen för alla. Tillgång till högskolan ska vara en rättighet och en heterogen studentgrupp är en viktig kvalitetsaspekt i den högre utbildningen. Breddad rekrytering uppnås genom målmedvetna insatser och reformer i högskolan. Behörighetskraven för en specifik utbildning ska motsvara de kunskaper som krävs för att klara utbildningen och det måste finnas olika sätt att mäta förkunskaper. Därmed ska såväl dokumenterade kunskaper som kunskaper förvärvade på annat sätt än genom traditionell skolgång ge behörighet till högre utbildning. Studentens önskemål ska i kombination med samhällets behov styra antalet utbildningsplatser. Urvals- och behörighetsregler ska såväl nationellt som lokalt anpassas för att gynna en bred rekrytering, men antagningsreglerna måste samtidigt vara rättssäkra och enkla. Studievägledning och tydlig information om gällande regler ska vara lättillgänglig och göra vägen till högskolan enkel. Tillträdesfrågor ska också vara en internationell angelägenhet. Internationell jämförbarhet i tillträdesreglerna bidrar till en ökad rörlighet och internationell mångfald.

Problembeskrivning

Den sociala snedrekryteringen till högre utbildning är fortfarande påtaglig. Finansdepartementets långtidsutredning 2003 konstaterar att regeringens strävanden att bredda rekryteringen ännu inte nått önskat resultat. Validering av reell kompetens har kunnat ge både allmän och särskild behörighet sedan den 1 januari 2003. Högskolorna har kommit en bit på vägen, men ännu saknas tydliga och rättssäkra metoder för validering av reell kompetens på vissa lärosäten. Möjligheten för lärosäten att för tio procent av utbildningsplatserna använda ett alternativt urval har grusats av oklarheter kring hur högskoleförordningen och lagen om likabehandling förhåller sig till varandra. Regeringen har genom direktiven till tillträdesutredningen tydligt signalerat att direktövergången till högskolan måste öka. Att gynna yngre sökande innebär samtidigt att missgynna äldre, vilket motverkar en bred rekrytering med avseende på ålder. Tillträdesfrågor måste också ses i ett internationellt perspektiv. Ett problem är frånvaron av en bred debatt i högskolan och hos allmänheten kring Bologna-processen i allmänhet och tillträdesfrågor och nivåindelning i synnerhet.

SFS kräver:

- Att högskolan skapar förutsättningar för en bredare rekrytering genom ökat samarbete med andra samhällsaktörer och utbildningsnivåer såväl nationellt som internationellt
- Att regeringen tydliggör att alternativt urval innebär positiv särbehandling
- Att Högskoleverket och högskolorna utvecklar fler behörighetsgivande moment, exempelvis behörighetsgivande prov, på central och lokal nivå samt säkerställer att samtliga metoder som används för att validera reell kompetens är tydliga och rättssäkra.
- Att reglerna om arbetslivserfarenhet, 25:4-regeln om extra poäng på högskoleprovet, inte avskaffas i de centrala antagningsreglerna

Grundbevakning

Inledning

Grundbevakningsområdena beskriver vilka frågor SFS bevakar löpande. Till skillnad från delen om fokusfrågor skrivs inte politiska krav in i verksamhetsplanen för grundbevakningen. Inom grundbevakningen ska SFS följa utvecklingen och ha beredskap för att möta medlemmarnas behov av kompetens och stöd. SFS ska också ha beredskap att ge myndigheter och andra organisationer SFS syn på frågorna. Slutligen ska SFS också ha en medial beredskap inom dessa områden.

Breddad rekrytering

SFS grundsyn:

Alla ska ha möjlighet att läsa vid högskolan. Strukturer och attityder som hindrar en bred och jämn rekrytering får inte finnas. Många vägar till högskolan gynnar en bred rekrytering, liksom utbildningsformer som är anpassade efter olika människors behov.

Problembeskrivning:

Den sociala snedrekryteringen till högskolan är fortfarande påtaglig och ökar högre upp i utbildningssystemet. Regelverken är otydliga och högskolans rutiner är ännu bristfälliga.

Flexibla utbildningsformer

SFS grundsyn

Utbildningsformer som är flexibla, både i tid och i rum, är bra sätt att bredda rekryteringen till högre utbildning. Organiserade möjligheter till distansstudier, såsom de som Myndigheten för Sveriges Nätuniversitet anordnar, är positiva ur detta perspektiv.

Problembeskrivning

De nya utbildningsformerna skapar nya, praktiska problem för studenterna. Samarbete mellan landets högskolor och universitet saknas för att säkerställa studenters tillgång till bland annat utrustning, litteratur och studenthälsovård. Det är oklart hur studentinflytande och kärmedlemskap ska ordnas för studenterna.

Studentinflytande

SFS grundsyn:

Studentinflytande, såväl formellt som reellt, ska prägla högskolans alla nivåer. Studenten ska vara en medaktör i utvecklingen av den högre utbildningen och därmed utgör studentinflytandet en viktig kvalitetsfaktor. Studentkårerna är en viktig del av ett kvalitativt studentinflytande.

Problembeskrivning:

Studenternas inflytande är alltid beroende av högskolans välvilja och det finns fall där rektorer och annan högskolepersonal direkt motverkar studentinflytande. Det finns också fall då högskolan handplockar studentrepresentanter och går förbi de demokratiska strukturer som studenterna själva styr över. Högskolan har ofta en annan tolkning än studenterna av vilka beslutande och beredande organ som studenterna har rätt till representation i.

Jämlikhet

SFS grundsyn:

SFS anser att alla lika rätt till utbildning, förutom att vara en fråga om både rättvisa och kvalitet, också är en viktig demokratifråga. Det är av största vikt att alla, oavsett social bakgrund, kön och könsidentitet, sexuell läggning, etnicitet, trosbekännelse, ålder och synliga eller osynliga funktionshinder känner sig hemma i högskolan och att hänsyn tas till människors olika förutsättningar.

Problembeskrivning

Högskolorna har inte på allvar följt upp arbetet med lagen om likabehandling, och det finns trots försök till åtgärder fortfarande strukturer och attityder inom högskolan som är diskriminerande och kränkande.

Jämställdhet

SFS grundsyn:

Jämställdhet handlar om rättvisa, inflytande och makt och är en viktig aspekt i upprätthållandet av en god utbildningskvalitet. Maktstrukturer och könssegregering finns i hela samhället och högskolan är inget undantag.

Problembeskrivning:

Högskolan vilar på traditionella patriarkala strukturer som missgynnar både män och kvinnor och tar tid att förändra. Maktstrukturerna och segregeringen påverkar den enskilda individen men har sin förklaring på ett strukturellt plan. Strukturerna påverkar hela högskoleväsendet; allt ifrån de presumtiva studenternas val av utbildning till utnämmandet av professorer och rektorer eller anställning av administratörer. Detta märks bland annat då det på många utbildningar råder en ojämn könsfördelning, kursinnehåll och kurslitteratur ofta utgår ifrån ett perspektiv där bara ett av könen framhävs och att det inte heller är ovanligt att sexistiska och nedvärderande innehåll och kommentarer förekommer. Genusperspektivet är frånvarande i högskolan.

Arbetsmiljö och hälsa

SFS grundsyn:

Många studenter mår psykiskt och/eller fysiskt dåligt, på grund av en pressad livssituation. En väl fungerande arbetsmiljö är en förutsättning för att studerande ska kunna tillgodogöra sig utbildningen på ett bra sätt. Tillgång till god hälsovård är också en central faktor i den studerandes livssituation.

Problembeskrivning:

Högskolans ansvar för studenters arbetsmiljö är otydligt och studenterna har inte tillräckligt goda förutsättningar att påverka sin arbetsmiljö. Inom högskolan och i den allmänna debatten glöms studenternas arbetsmiljö och hälsa bort, trots att studenter har samma typ av behov som arbetstagare. Ingen myndighet tar ansvar för studenters rehabilitering.

Rättssäkerhet

SFS grundsyn:

Studentens rättssäkerhet ska genomsyra alla studier, oavsett upplägg och form. Rättssäkerhet innebär för studenterna att system och beslut är förutsägbara, lättförståeliga och möjliga att överklaga. Det är viktigt att högskolans struktur är klar och tydlig och det är lätt för studenterna att få reda på vem som har ansvar för vad och hos vem man kan få hjälp i olika situationer. Studentinflytande är tätt förknippat med rättssäkerheten.

Det är även viktigt att rättssäkerhet för studenten säkerställs när högskolan samverkar med externa aktörer inklusive andra lärosäten.

Problembeskrivning:

Studenterna befinner sig i en beroendesituation gentemot högskolan. I alla situationer då det är svårt att förutsäga och förstå en beslutsprocess hamnar studenterna i en utsatt situation. Vilka beslut som får överklagas i högskolan är mycket begränsade och det leder till en rättsosäkerhet för studenterna.

Hållbar utveckling

SFS grundsyn:

En strävan mot en hållbar ekologisk, ekonomisk och social utveckling ska genomsyra all högre utbildning, oavsett kurs eller program. Vidare har högskolan ett ansvar för att denna strävan sprids till resten av samhället. Studenter ska under sin studietid reflektera över sitt framtida yrkes betydelse för kommande generationer.

Problembeskrivning:

Det finns idag bristande medvetenhet inom högskolan kring dessa frågor och det finns ingen övergripande organisation för att arbeta med dessa frågor lokalt på högskolorna eller på kårerna. De flesta högskolor och universitet har förbundit sig att systematiskt integrera hållbar utveckling i sin verksamhet. Detta märks sällan eller aldrig för studenter och personal i högskolan.

Bostäder**SFS grundsyn:**

Alla människor har rätt till en bostad. För studenter är tillgången till en bostad en fråga om trygghet och utbildningskvalitet samt en förutsättning för att kunna vara fri i sitt val av studieort.

Problembeskrivning:

Högskolans snabba expansion som en följd av en mycket medveten politik från regeringens sida har lett till att studentpopulationen de senaste tio åren har ökat. Byggandet av studentbostäder och billiga hyreslägenheter har däremot inte alls haft samma utveckling. Studentgruppen är numera heterogen och hänsyn måste tas till detta i bostadsbyggandet.

Bostadskostnaden för studenter utgör en alltför stor del av den disponibla inkomsten.

Bildning/kunskapssyn och lärande**SFS grundsyn:**

All högskoleutbildning ska genomsyras av bildning och kritiskt tänkande. Detta är viktigt både för den personliga utvecklingen och för ett demokratiskt samhälle. Diskussionen om vilka värderingar och normer som ligger till grund för kunskapssynen måste ständigt hållas levande.

Problembeskrivning:

Beslutsfattarna har tydligt visat att genomströmning och ekonomiskt nyttotänkande är prioriterade på bekostnad av uppfyllelse av lagstadgade krav och mål med den högre utbildningen. Högskolan lyckas inte vara ett forum som stimulerar individ och samhälle till en bred bildningsprocess som gynnar kritiskt tänkande, demokratiska processer och reflektion över värderingar. högskolans egentliga mål.

Styrning/ledning**SFS grundsyn:**

Högskolan ska som vara målstyrd, det vill säga fri att själv bestämma hur de mål staten sätter upp ska nås. Studenterna ska vara en viktig medaktör i utvecklingen av utbildningen och verksamheten.

Problembeskrivning:

Resurstilldelningssystemet styr i stor grad högskolans verksamhet och ger idag fel incitament till vad högskolan ska prioritera. Det finns idag informella strukturer som omöjliggör insyn i besluts- och beredningsprocessen.

Pedagogisk förnyelse

SFS grundsyn:

Pedagogik, undervisnings- och examinationsformer är hörnstenar i utbildningskvaliteten och måste ständigt utvecklas för att kunna möta studenters behov och förutsättningar. Lika stor vikt ska ägnas prövningen av den pedagogiska skickligheten som prövningen av den vetenskapliga eller konstnärliga skickligheten vid befordran och anställning.

Problembeskrivning:

Reglerna kring prövningen av den pedagogiska skickligheten vid befordran och anställning följs idag inte på ett tillfredsställande sätt och ibland inte alls. Arbetet med pedagogisk utveckling prioriteras inte tillräckligt och ges inte tillräckligt med resurser vid lärosätena.

Utbildningskvalitet

SFS grundsyn:

Mötet mellan lärare och studenter, god tillgång till bibliotek och information, mångfald, undervisnings- och examinationsformer som skapar förutsättningar för kritiskt tänkande och reflektion, och studentinflytande utgör fundamentet för utbildningskvaliteten.

Problembeskrivning:

1990-talets urholkning av resurser har skapat stora brister i utbildningskvaliteten. Det visar sig till exempel genom för få timmar lärarledd undervisning och genom att undervisning bedrivs i storgrupper. Studenter anser inte i nämnvärd utsträckning att utbildningen leder till ökad förståelse för människor med annan bakgrund eller teorier om sociala och kulturella skillnader mellan könen.

Bolognaprocessen

SFS grundsyn:

Bolognaprocessen och implementeringen av denna ska öka såväl anställdas som studenternas mobilitet, anställningsbarhet samt bidra till ökad kvalitet i högre utbildning. Det är viktigt att högskolans anställda och studenter är delaktiga i de förändringar som Bolognaprocessen för med sig.

Problembeskrivning:

Införandet av ECTS sjugradiga betygsskala får konsekvenser särskilt för utbildningar med svårbedömda praktiska moment. Förändring av betygsskalan ger inte bara administrativa förändringar utan får konsekvenser för hela lärandeprocessen. Det kan vara problematiskt att applicera betygsskalan till de krav som utbildningen ställer samt till den pedagogiska processen. En ny examensstruktur med tre nivåer får effekter för både innehåll och omfattning av utbildningen. Effekterna av detta måste diskuteras inom högskolan. En förkortning av forskarutbildningen innebär en kvalitetssänkning. Förändringsförslagen för yrkesexamina problematiseras och diskuteras inte i tillräcklig utsträckning.

Internationalisering av den högre utbildningen

SFS grundsyn:

Det internationella inflytandet över högre utbildning och samarbetet inom högre utbildning ska öka jämförbarhet, transparens, mobilitet och rättssäkerhet. Internationellt samarbete gynnar såväl forskningen som utbildningskvaliteten.

Problembeskrivning:

OECD, WTO och andra aktörer utanför den högre utbildningen får en allt större makt över högskolans utveckling. Detta åsidosätter bildningen och skapar en syn på högskolan som en utbildningsfabrik och på utbildning som en handelsvara. Staten och högskolorna intar en alltför okritisk hållning till internationella trender. De internationella processerna präglas inte av insyn och studentinflytande. En internationalisering av den högre utbildningen kräver en internationaliserad studentrörelse.

Internt arbete

För att SFS och den svenska studentrörelsen ska utvecklas och hållas starka är det viktigt att även vända blickarna inåt. Gott påverkansarbete på alla plan, förutsätter en väl fungerande intern organisation med goda mötesplatser, demokrati, mångfald och jämställdhet.

Detta kapitel beskriver dels frågor där SFS fullmäktige identifierar problem och möjligheter med den egna organisationen, och dels det arbete som SFS bedriver för att stärka kårerna och kårernas verksamhet.

Organisationsutveckling

Framtidens studentrörelse

Problembeskrivning:

Studentrörelsen har inte tillräckligt stort politiskt genomslag. Organisationens åsikter i sakfrågor är idag otydliga och därför blir den politiska styrningen ofta problematisk. Det råder en sned maktfördelning där allt för många viktiga beslut angående politiska åsikter och prioriteringar

fattas i SFS styrelse istället för i fullmäktige. Med ett tydligare mandat till SFS styrelse skulle ett kraftfullare agerande, utifrån fullmäktiges beslut, möjliggöras. För att nå detta är inte bara politiska åsikter nödvändiga, utan även en klar bild av organisationens ändamål. Denna bild måste genomsyra hela organisationen, men saknas idag. Diskussionen kring studentrörelsens ändamål och visioner måste hållas levande på alla nivåer inom SFS. För att säkerställa organisationens handlingskraft måste också den finansiella situationen vara tryggad. Verksamhetsplanen, stadgan och visionsdokumentet måste stämma överens.

SFS styrelse är organisationens verkställande utskott och inte tänkt att vara ett organ som har till sin största uppgift att vara representativ. Ett verkställande utskott är inte ändamålsenligt med 23 ledamöter. För att organisationen ska fungera effektivt och få genomslag är det SFS bedömning att styrelsen bör bestå av totalt 13 ledamöter. I och med en mindre styrelse uppnås ett bättre och mer effektivt arbetsklimat, där ledamöter vågar och får ta plats. Vidare tror SFS att detta leder till att den enskilda ledamoten känner ett större ansvar för de beslut styrelsen fattar. En mindre styrelse leder till ett bättre påverkansarbete genom bättre och mer genomarbetade beslut. Dessa gynnar landets studenter. Målsättningen med denna styrelse på tretton personer ska väljas vid SFS fullmäktige 2006 efter förslag av valberedning.

SFS ska

- Revidera visionen om den goda högskolan. arbetet med att ta fram ett reviderat visionsdokument måste involvera hela organisationen.
- Tillhandahålla arenor för diskussioner om studentrörelsens ändamål och visioner.
- Ta fram en strategi för hur organisationens långsiktiga finansiering ska säkerställas.
- Under verksamhetsåret 04/05 utreda hur val till styrelsen ska processas för att kunna säkerställa en kompetent, mångfacetterad och jämställd styrelse. Denna utredning som ska resultera i en stadgeförändring ska presenteras och antas på fullmäktige 2005.

Kårstöd

En viktig funktion SFS har är att vara en informations- och kunskapsresurs för sina medlemskårer samt fungera som en samordningsorgan för dem. SFS kansli måste därför ha god kunskap om och förståelse för hur det är att arbeta i en studentkår. Genom intern kompetens ska SFS kunna ge medlemskåren stöd i sitt arbete med studierelaterade frågor. I sin roll som samordningsorgan ska SFS erbjuda sina medlemskårer möjligheter att utbyta kunskaper och erfarenheter samt finna stöd i varandra. SFS måste därför både tillhandahålla goda informations- och kommunikationskanaler och möjligheter för medlemskårens företrädare att träffas.